

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 1C/134/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214201420
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Lajoš
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2018:8214201420.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov, sudom JUDr. Romanom Lajošom, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843 proti žalovanému: J. X., Q.. X.XX.XXXX, XXX XX T. T. XX, za účasti: Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, 930 37 Lehnice 725, IČO: 42264154, o zaplatenie 1.142,90 Eur s prísl. takto

rozhodol:

Súd žalobu žalobcu v celom rozsahu **z a m i e t a** .

Žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

Občianskemu združeniu slovenských spotrebiteľov AZ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou doručenu 24.2.2014 domáhal zaplatenia sumy 1.142,90 Eur s úrokom z omeškania za obdobie od 11.3.2010 do 10.12.2010 v sume 38,44 Eur a úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy 1.142,90 Eur od 11.12.2010 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania a náhrady trov právneho zastúpenia.

2. Žalobu žalobca odôvodnil tým, že Slovenská sporiteľňa, a.s. uzatvoril a so žalovaným zmluvu č. XXXXXXXXXX, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky. Zastal názor, že Zmluva obsahuje všetky znaky a spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa ustanovenia § 497 až 507 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov. Poukázal na to, že zmluva o úvere je absolútnym obchodom, a preto sa spravuje Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu. Žalovaný neplnil v stanovených termínoch splátky, čím porušil svoju povinnosť podľa Zmluvy. Pohľadávka žalobcu ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky predstavovala sumu 9.787,96 Eur, ktorá pozostávala z istiny 8.056,48 Eur riadneho úroku 0,- Eur, úroku z omeškania 1.731,48 Eur a ostatného príslušenstva 0,- Eur v súlade s prílohou k zmluve o postúpení, kde postupca Slovenská sporiteľňa, a.s. deklaruje, že výška a špecifikácia pohľadávky uvedenej v predmetnej prílohe je generovaná bankovým systémom a predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Sumu 1.731,48 Eur predstavujúcu úrok z omeškania si žalobca v tomto konaní neuplatňuje.

3. Vo vyjadrení z 22.3.2018 uviedol, že právny predchodca žalobcu pokiaľ ide o splnenie podmienok postúpenia dodržal všetky podmienky § 92 ods. 8 zákona o bankách. Uviedol, že z gramatického výkladu tohto ustanovenia je zrejmé, že zákonodarca rozlišuje dva pojmy, pojem peňažný záväzok ako

celok a pojem časť peňažného záväzku. Ak sa v prvej vete súvetia použil pojem peňažný záväzok ako celok s tým, že zákonodarca jednoznačne identifikoval súčasne aj pojem časť peňažného záväzku, je potom zrejmé, že ak v druhej vete súvetia použije pojem z prvej vety súvetia, bude ho chápať v tom istom význame. V zmysle § 89 ods. 1 zákona o bankách poukázal na znenie všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy, kde si zmluvné strany dohodli možnosť postúpenia pohľadávky nepodmienujú počtom dní omeškania, prípadne zaslaním písomnej výzvy. Pod slovným spojením „nesplácaný dlh“ je treba rozumieť dlh dlžníka v podobe vrátenia celého poskytnutého úveru veriteľovi, nakoľko tento dlh vzniká už poskytnutím úveru dlžníkovi, ktorý ho má len možnosť vrátiť v splátkach postupným splácaním za zmluvne dohodnutých podmienok. Správnosť záveru o tom, že banka môže postúpiť aj nezosplatnenú pohľadávku, možno tiež potvrdiť posúdením druhej vety § 92 ods. 8 zákona o bankách. Jej zmyslom je vyjadrenie podmienky, že pokiaľ dlžník uhradil banke tú časť záväzku, s plnením ktorej bol v omeškaní, a to v čase pred postúpením pohľadávky, právo banky postúpiť celú pohľadávku, najmä jej nezaplatený zostatok zaniká. Následne citoval z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 210/01 z 11.6.2003, uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/564/2015 z 30.11.2015, uznesenia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co 133/2013 z 27.6.2014, uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/387/2015 zo 4.5.2016, uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/2/2016 z 2.5.2017. Zastal tak názor, že žalobca splnil všetky povinnosti, ktoré zákon pre postúpenie pohľadávky ukladal.

4. Žalovaný sa k žalobe, ktorá mu bola účinne doručená do vlastných rúk postupom podľa § 116 ods. 2 C.s.p. dňa 3.3.2018 písomne nevyjadril.

5. Súd vykonal vo veci pojednávanie 20.4.2018 na ktoré bol predvolaný právny zástupca žalobcu (predvolanie na pojednávanie vykázané 11.3.2018) ako aj žalovaný (predvolanie na pojednávanie vykázané fikciou 5.4.2018). Na nariadené pojednávanie sa nedostavila žiadna zo strán sporu. Právny zástupca žalobcu ospravedlnil svoju neprítomnosť podaním doručeným 16.4.2018, pričom zároveň žiadal o odročenie pojednávania z dôvodu nezabezpečenia potrebnej dokumentácie, čomu súd nevyhovel a svoje rozhodnutie mu obratom elektronicky oznámil. Na pojednávaní súd konštatoval splnenie podmienok pre vykonanie pojednávania a rozhodol, že sa bude pojednávať v neprítomnosti žalobcu, jeho právneho zástupcu a žalovaného. Na nariadenom pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov pripojených k žalobe a to zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 15.12.2005 na č.l. 4-6, dohody o ručení uzavretej medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a R. J. 15.12.2005 na č.l. 7-8, všeobecnými obchodnými podmienkami na č.l. 9-12, oznámením o postúpení pohľadávky z 20.11.2009 s pripojenou doručenkou žalovanému na č.l. 13-14, zmluvou o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/SE zo dňa 4.11.2009 spolu s prílohami na č.l. 15-22, pokusom o zmier z 24.1.2014 na č.l. 23-24, oznámením o vstupe Občianskeho združenia slovenských spotrebiteľov AZ z 11.7.2014 na č.l. 30, podaním právneho zástupcu žalobcu z 21.3.2018 na č.l. 111-119 spisu a obsahom vyjadrenia žalobcu z 23.10.2017 na č.l. 128-137 spisu, z ktorého súd predniesol podstatný obsah, pričom bol zistený nasledovný skutkový stav.

6. Slovenská sporiteľňa a.s. (ďalej aj „banka“) so žalovaným uzavrela 15.12.2005 zmluvu o splátkovom úvere, ktorého predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 150.000,- Sk, t.j. 4.979,09 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v splátkach po 3.443,- Sk (114,29 Eur) mesačne k 10. dňu v kalendárnom mesiaci, konečná splatnosť úveru: 10.12.2010, výška úrokovej sadzby: premenlivá 12,60 %.

7. Pôvodný veriteľ úverovej zmluvy bola banka, ktorá mala žalobcovi ako nebankovej spoločnosti zmluvou o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE zo 4.11.2009 postúpiť pohľadávku z predmetnej úverovej zmluvy. Postúpenie pohľadávky voči žalovanému v sume 9.787,96 Eur má potvrdzovať aj príloha č. 1 k označenej zmluve o postúpení. Z predloženého oznámenia o postúpení pohľadávky podľa § 526 Občianskeho zákonníka z 20.11.2009 vyplýva, že Slovenská sporiteľňa a.s. žalovanému oznamovala postúpenie pohľadávky v sume 9.787,96 Eur. Doručovanie tohto oznámenia žalobca preukazoval pripojenou kópiou doručanky (doručenie oznámenia vykázané 4.1.2010).

8. Z v konaní predložených listín ďalej vyplýva, že žalobca výzvou z 24.1.2014 žiadal okamžité uhradenie dlžnej čiastky v sume 10.273,09 Eur do 31.1.2014. Doručovanie tejto výzvy žalobca v konaní nepreukazoval listinným dôkazom.

9. Spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou (§ 290 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej „CSP“).

10. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. Zmluva o úvere patrí medzi tzv. absolútne obchody (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka), avšak právny vzťah medzi stranami založený predmetnou zmluvou o spotrebiteľskom úvere bolo treba posudzovať i podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré predstavujú základný právny rámec ochrany spotrebiteľa, popri ostatných zákonoch o ochrane spotrebiteľa (č. 634/1992 Zb., resp. č. 250/2007 Z.z.) a o spotrebiteľských úveroch (č. 258/2001 Z.z., resp. č. 129/2010 Z.z.).

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

13. Podľa § 53 ods. 1 a 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

14. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

15. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

16. Podľa § 2 písm. c) zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

17. Podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; 3) v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

18. Žalobca nepopiera postavenie žalovaného v zmluvnom vzťahu so Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako spotrebiteľa, ani spotrebiteľský charakter úveru. Nemôžu preto byť pochybnosti o použití ustanovení Občianskeho zákonníka na posúdenie celej zmluvy, včítane podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý i prechodu práv a povinností zo zmluvného vzťahu z pôvodného veriteľa na žalobcu. Základným znakom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, t. j. neprijateľné podmienky.

19. Neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú v ustanovení § 53 ods. 4 (predtým ods. 3) Občianskeho zákonníka vymedzené iba príkladmo, čo znamená, že nejde o výpočet taxatívny a ako neprijateľnú podmienku možno vyhodnotiť aj iné zmluvné dojednania, pričom

základným kritériom je vytvorenie nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

20. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

21. Podľa § 524 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

22. Podľa § 525 Občianskeho zákonníka postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia. Nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

23. Podľa § 526 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

24. Zmluvný vzťah medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalovaným má charakter spotrebiteľského úveru, poskytnutého bankou. Už citované ustanovenie § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka síce veriteľovi, ktorým v tomto prípade bola Slovenská sporiteľňa, a.s., umožňuje svoju pohľadávku postúpiť na iného aj bez súhlasu dlžníka, v tomto prípade žalovaného, ale za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 525 Občianskeho zákonníka, teda nesmie odporovať dohode medzi stranami vzťahu ani zákonu.

25. Súd nezistil, že by postúpeniu pohľadávky Slovenskou sporiteľňou, a.s. na žalobcu bránila dohoda, ktorá by bola uzavretá medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalovaným.

26. Úver žalovanému bol poskytnutý bankou, ktorá úvery poskytuje na základe bankovej licencie. Bolo preto povinnosťou súdu zisťovať, či obmedzenia pre postúpenie pohľadávky bankou na iný subjekt, navyše v tomto prípade na subjekt nebankový nepozná zákon o bankách (zákon číslo 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov). V tejto súvislosti súd uvádza, že vzhľadom na postavenie žalovaného ako spotrebiteľa, bola daná povinnosť súdu vykonať ex offo súdnu kontrolu zmluvy o úvere, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a to napriek nečinnosti žalovaného, lebo pri spotrebiteľských zmluvných vzťahoch má súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán (porovnaj uznesenie NS SR vo veci sp. zn. 6Cdo 1/2012). Rovnako tak bol súd povinný zisťovať, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorej úhrada je predmetom sporu, pričom v tomto smere súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.1.2009 sp. zn. 1Cdo 76/2007.

27. Vo vzťahu k predloženej argumentácii žalobcu súd uvádza, že súdna prax sa však už odklonila od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 210/01, na ktoré rozhodnutie poukazoval žalobca, a podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu vecnú legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd z takého oznámenia vychádza bez toho, aby ako predbežnú otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Odklon od uvedeného rozhodnutia vyplýva napríklad z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo 49/2008 zo dňa 14.5.2008 ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 76/2007 zo dňa 28.1.2009, podľa ktorého v spore o neplatnosť zmluvy o postúpení, resp. v spore o splnenie neuhradenej postúpenej pohľadávky je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu zmluvy o postúpení pohľadávky, ak v konaní vyjdú najavo, a z Občianskeho zákonníka nemožno vyvodiť, že dlžník by nemohol namietat' a súd skúmať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak by toto postúpenie dlžníkovi oznámil postupca, a nemožno vyvodit' ani to, že dlžník by mohol namietat' platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky len vtedy, ak by postupca postúpenie pohľadávky dlžníkovi neoznámil, ale postupník by postúpenie pohľadávky dlžníkovi preukázal; na takéto rozlišovanie v postavení dlžníka nemožno nájsť oporu v ustanovení § 526 ods. 2

Občianskeho zákonníka. K správnosti týchto záverov sa priklonil aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. IV. ÚS 337/2012-19 zo dňa 3.7.2012.

28. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení platnom v čase postúpenia, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

29. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi Slovenskou sporiteľňou a.s. a žalovaným existoval občianskoprávny záväzkový vzťah, titulom zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, pretože pri jej uzatváraní žalovaný ako spotrebiteľ nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a predchodca žalobcu ako dodávateľ tak konal.

30. Žalobca sa v konaní od žalovaného domáha zaplatenia žalovanej sumy z pohľadávky, ktorú mal nadobudnúť zmluvou o postúpení od banky, preto súd v prvom rade skúmal aktívnu legitimitáciu na strane žalobcu a dospel k záveru, že nie je daná, pretože v konaní žalobca netvrdil a ani nepredložil žiadnu výzvu Slovenskej sporiteľne, a.s. pre žalovaného, ktorou by ho vyzýval na zaplatenie dlžnej sumy a upozornil na možnosť postúpenia pohľadávky. Už vôbec nepreukazoval odoslanie takejto výzvy a jej reálne doručenie žalovanému. Tým sa nepreukázalo platné postúpenie predmetnej pohľadávky na postupníka t.j. žalobcu, ktorý nie je bankou (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/722/2015 z 10.8.2016, ako aj rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/50/2017 zo 17.8.2017, sp. zn. 7Co/7/2017 z 24.8.2017, sp. zn. 2Co/220/2016 z 30.8.2017, či sp. zn. 20Co/124/2016 z 28.9.2017) a tým nebola dodržaná ani lehota 90 kalendárnych dní, ktorá je určená pre klienta na plnenie svojho dlhu, čím môže docieľiť nepostúpenie pohľadávky z banky na iný subjekt. Pritom je irelevantné, ak neboli splnené uvedené podmienky, s akou sumou bol žalovaný v omeškaní, ak nebolo preukázané vyhotovenie ani doručenie výzvy a tiež zákonná lehota za účelom možnosti splnenia dlhu pred jeho postúpením. Neobstojí ani argumentácia žalobcu, že pre platnosť postúpenia postačí preukázanie doručenia oznámení o postúpení pohľadávky, pretože toto oznámenie nebolo doručené žalovanému najmenej 90 dní pred postúpením pohľadávky. Zároveň súd poznamenáva, že predmetom postúpenia bola pohľadávka z celého úverového vzťahu, nielen jej časť. Z prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok vyplýva, že mala byť postúpená pohľadávka na istine do splatnosti v sume 8.056,48 Eur a nie po splatnosti. V konaní ani nebolo zo strany žalobcu preukazované, či Slovenská sporiteľňa a. s. vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru ako celku, hoci podľa zmluvy o splátkovom úvere mala nastať konečná splatnosť spotrebiteľského úveru až k 10.12.2010, čo bolo dávno po tvrdenom postúpení pohľadávky z predmetného úveru. Súd v tejto súvislosti zastáva názor, že nezosplatnený úver môže spravovať len bankový subjekt, ktorý je držiteľom bankového povolenia v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Ak by sa pripustila iná možnosť, spotrebiteľia vstupujúci do právneho vzťahu s bankou by sa ocitli v zmluvnom vzťahu s iným nebankovým subjektom, čím by nastal rozpor s požiadavkou náležitej odbornej starostlivosti, ktorá je od dodávateľa vyžadovaná v súlade so Smernicou o nekalých obchodných praktikách (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/177/2014).

31. Písomná výzva upravená v citovanom zákonom ustanovení (§ 92 ods. 8 veta prvá zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách) je faktickým úkonom, ktorý je nevyhnutnou podmienkou možnosti ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky zo strany banky na osobu, ktorá nie je bankou aj bez súhlasu jej klienta, po uplynutí zákonom stanovenej lehoty 90 dní. V prípade, ak tento faktický úkon nebol preukázateľne vykonaný a doručený žalovanému, nemôže byť platná ani zmluva o postúpení, z ktorej žalobca odvodzuje svoju aktívnu legitimitáciu.

32. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.6.2010, sp. zn. 2Cdo 205/2009).

33. Slovenská sporiteľňa, a.s. bola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku, ktorá je predmetom tohto sporu voči žalovanému na žalobcu len po tom, ak bol klient napriek jej písomnej výzve, ktorá by bola doručená nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, a to aj bez súhlasu klienta. V prípade, že takéto predpoklady splnené neboli, bolo potrebné na takúto pohľadávku hľadieť ako na nepostupiteľnú, teda pohľadávku ktorej postúpenie by bolo v priamom rozpore so zákonom. Z tohto dôvodu by potom samotná zmluva o postúpení pohľadávky v časti týkajúcej sa takejto nepostupiteľnej pohľadávky bola absolútne neplatným právnym úkonom, na ktorú neplatnosť bol povinný súd v konaní ex offa aj bez námietky žalovaného prihladiť (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 26Co/445/2015 z 19.4.2016).

34. Súd podporne poukazuje i na výklad ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách Krajským súdom v Žiline v rozhodnutí sp. zn. 7Co/715/2015 z 24.2.2016, ktorý uvádza, že uvedené zákonné ustanovenie v prvej vete hovorí o tom, že ak bola doručená písomná výzva banky na úhradu dlžnej sumy, napriek ktorej však za obdobie dlhšie ako 90 kalendárnych dní túto dlžnú sumu dlžník neuhradí, môže banka pohľadávku postúpiť inej osobe, ktorá nie je bankou aj bez jeho súhlasu. Veta druhá hovorí o tom, že banka takéto právo nemôže uplatniť, ak by jej klient pred postúpením uhradil omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva. Banka však aj v prípade, že klient uhradí omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva, môže pohľadávku postúpiť v prípade, ak súčet všetkých omeškaní so splnením, čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke, alebo pobočke zahraničnej banky, presiahol jeden rok. Inými slovami povedané, banka musí najskôr klienta vyzvať na úhradu peňažného záväzku, s ktorým je v omeškaní, ak po tejto výzve dlhšie ako 90 kalendárnych dní klient neuhradí peňažný záväzok môže banka postúpiť pohľadávku aj na tretiu osobu, ktorá nie je bankou. V prípade, ak by aj po uplynutí 90 dní klient svoj peňažný záväzok, s ktorým je v omeškaní, uhradil, takto banka postupovať nemôže, ak však po uplynutí 90 dní klient svoj omeškaný peňažný záväzok uhradí, ale ide o peňažný záväzok, s ktorým je v omeškaní dlhšie ako 1 rok, môže banka aj napriek tejto úhrade pohľadávku postúpiť. Uvedené vyplýva aj z formulácie „napriek písomnej výzve...“, čo znamená, že najskôr musí byť vyhotovená a odoslaná písomná výzva a potom môže nastať situácia, že klient bude dlhšie ako 90 dní v omeškaní alebo nebude, teda táto okolnosť je až následná a od nej sa odvíja možnosť postúpiť pohľadávku na nebankový subjekt.

35. Súd sa nestotožňuje s názormi žalobcu vysloveným v jeho vyjadrení z 21.3.2018, že z nesplnenia podmienok definovaných v § 92 ods. 8 zákona o bankách nemôže vyvodzovať závery o platnosti, resp. neplatnosti posudzovaného postúpenia. Podľa názoru súdu ide totiž o špeciálnu normu upravujúcu postup pri postupovaní bankovej pohľadávky. Nemôžu byť pochybnosti v tom, že obmedzenia banky vyplývajúce z ustanovenia § 92 ods. 8 zák. o bankách treba považovať za imanentnú súčasť ústavného práva či už fyzickej alebo právnickej osoby na ochranu pred neoprávneným zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov (čl. 19 ods. 3 Ústavy) v tomto prípade údajov o jeho majetkových pomeroch. Odovzdanie údajov o poskytnutom úvere a jeho podmienkach bankou tretej osobe bez splnenia podmienok § 92 ods. 8 zák. o bankách je tak treba považovať za neoprávnené zverejnenie údajov o osobe dlžníka včítane údajov o jeho majetkových pomeroch. Bez významu v tejto súvislosti nie je ani skutočnosť, že poskytovateľ úveru, v tomto prípade banka, je v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti spotrebiteľa o poskytnutie úveru, povinný zo zákona (§ 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z.) zisťovať schopnosti žiadateľa o úver, úver splácať a nespore v rámci toho zisťovať aj jeho najmä rodinné a majetkové pomery, pričom tieto údaje tvoria obsah dokumentácie o záväzkovom vzťahu ktorú, ako to výslovne vyplýva z ustanovenia § 92 ods. 8 zák. o bankách, je banka povinná pri postúpení pohľadávky, odovzdať postupníkovi. Vzhľadom na uvedené tak nemôžu byť pochybnosti o tom, že podmienky postúpenia pohľadávky bankou tak, ako vyplývajú z ustanovenia § 92 ods. 8 zák. o bankách, treba považovať za zákonom stanovené podmienky, ktoré musia byť naplnené pre možnosť banky svoju pohľadávku z úveru postúpiť na inú osobu. Bez ich splnenia je postup banky v rozpore s týmto zákonným ustanovením, teda odporuje zákonu, v dôsledku čoho zmluva o postúpení pohľadávky, ktorú by banka bez súhlasu

dlužníka, napriek tomu s treťou osobou uzavrela, je podľa § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 525 veta tretia Občianskeho zákonníka absolútne neplatná. Podporne súd opätovne poukazuje aj na závery Krajského súdu v Prešove vo veciach vedených pod sp. zn. 19Co/50/2017, sp. zn. 7Co/7/2017, sp. zn. 2Co/220/2016, či sp. zn. 20Co/124/2016.

36. Napokon súd nespochybňuje právo Slovenskej sporiteľne, a.s. ako poskytovateľa úveru zmluvne so žiadateľom o úver (dlužníkom) upraviť práva a povinnosti pri poskytovaní úveru odchyľne od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje, alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Pokiaľ však žalobca právo Slovenskej sporiteľne, a.s. ako postupcu na postúpenie pohľadávky voči žalovanému na neho zakladá na čl. 19 bod 19.16 Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s., v ktorej nielen žalobca, ale aj Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí zo dňa 25.8.2016 č.k. 11Co 11/2015-177 vidia dohodu o možnosti Slovenskej sporiteľne, a.s. „kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či banka vznikla v súvislosti s takouto pohľadávkou akékoľvek požiadavky alebo nie voči klientovi na tretiu osobu alebo preniesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu“, v skutočnosti dohodou nie je. Článok 19 bod 19.16 totiž tvorí obsahovú súčasť Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s., ktoré boli dopredu pripravené Slovenskou sporiteľňou, a.s. pre široký okruh jej klientov bez možnosti žalovaných akýmkoľvek spôsobom sa podieľať na ich tvorbe a ovplyvniť ich obsah. Všeobecné obchodné podmienky včítane textu čl. 19 bod 19.16 preto nie je možné považovať za individuálne dohodnuté.

37. Všeobecné obchodné podmienky tvoria obsahovú súčasť samotnej zmluvy o splátkovom úvere uzavretej medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalovaným dňa 15.12.2005, v dôsledku čoho text čl. 19 bod 19.16 je treba považovať za zmluvnú podmienku a to podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (už v predchádzajúcej časti dôvodov tohto rozsudku súd konštatoval, že vzťah založený zmluvou uzavretou Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, na posúdenie ktorého je treba použiť aj ustanovenia Občianskeho zákonníka) neprijateľnou zmluvnou podmienkou už z dôvodu, že nejde o individuálne dohodnutú a ktorú žalovaný musel prijať, ak chcel vstúpiť do zmluvného vzťahu so Slovenskou sporiteľňou, a.s.

38. Zmluvná podmienka vyjadrená v čl. 19 bod 19.16 navyše vyvoláva značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa, lebo jednak touto zmluvnou podmienkou banka zrejme obchádzala ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách a tiež, žalovaný ako spotrebiteľ už vopred pri samotnom uzavretí zmluvného vzťahu s bankou dával súhlas s postúpením akýchkoľvek pohľadávok bankou voči nemu ako dlužníkovi na tretiu osobu (teda aj na zahraničný subjekt, voči ktorému domôcť sa práva zo strany spotrebiteľa by bolo značne sťažené), zatiaľ čo žalovaný takýto súhlas banky na postúpenie pohľadávky voči banke, resp. prevod záväzku voči banke na tretiu osobu nedostal a postúpiť svoju prípadnú pohľadávku voči banke bol oprávnený iba s predchádzajúcim písomným súhlasom banky (viď posledná veta čl. 19 bod 19.16 Všeobecných obchodných podmienok).

39. Nemôžu byť potom pochybnosti o tom, že táto zmluvná podmienka je nielen neprijateľná podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ale tiež absolútne neplatná podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Absolútne neplatná zmluvná podmienka nemôže zakladať akékoľvek právo alebo povinnosť, v dôsledku čoho Slovenskú sporiteľňu, a.s. čl. 19 bod 19.16 neoprávňoval postúpiť pohľadávku voči žalovanému žalobcovi, bez dohody so žalovaným. Nakoniec súd dodáva, že k rovnakým záverom došli aj Okresný súd Žilina vo svojom rozsudku zo dňa 1.3.2016 č.k. 6C 285/2013-172, ktorý rovnakú zmluvnú podmienku vo Všeobecných obchodných podmienkach Slovenskej sporiteľne, a.s. určil pre jej neprijateľnosť podľa za neplatnú podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, ktorý na odvolanie ako vecne správny potvrdil Krajský súd v Žiline svojim rozsudkom zo dňa 26.10.2016 č.k. 7Co 270/2016-210.

40. Nakoľko žalobca nepreukázal ani po tom, ako mu bola súdom poskytnutá lehota na preukázanie svojej aktívnej vecnej legitímácie, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia v právnom vzťahu, z ktorého je vyvodzovaný žalobou uplatnený nárok, pretože nepreukázal platné postúpenie predmetnej pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy z banky na nebankovú spoločnosť, teda svoju aktívnu vecnú legitímáciu v konaní, súd žalobu v celosti ako nedôvodnú zamietol. Vzhľadom na tento právny záver bolo nepodstatné zaoberať sa ďalšími námietkami a argumentmi žalobcu, ktorými preukazoval oprávnenosť ním uplatneného nároku.

41. Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 CSP).

42. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 1, 2 CSP).

43. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže žalovaný bol síce v konaní plne úspešný, avšak mu žiadne trovy konania nevznikli, súd rozhodol, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva. Rovnako nevznikli v konaní trovy ani niekdajšiemu vedľajšiemu účastníkovi (Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ), ktorý pred zánikom svojej účasti (1.7.2016) nevykonal žiaden relevantný úkon (napr. vyjadrenie k meritu veci), preto súd nárok na náhradu trov konania ani jemu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.